

v ječe, to je nesmiselno. Ječe niso narejene za ljudi take vrste. Tam bi jih morali na državne stroške hraniti. Postreliti vse bi bilo težko, ker bi morali postreliti nekaj milijonov ljudi. Po sovjetski socijalni statistiki je v Rusiji samih »kulakov« okrog devet milijonov. Poleg »kulakov« pa je še precej duhovnikov, profesorjev, inženjerjev, bivših veleposestnikov in raznih drugih »buržujev«. Zato so sovjeti iztuhali, da je prisilno delo v lesovih zelo primerno za vse njihove nasprotnike. Ti sovražniki sovjetov morajo delati za sovjetsko oblast; ker jih slabo hranijo, slabo oblačijo, zato pri hudem mrazu in vsled silnih naporov zelo boleajo, naglo umirajo ter tako delajo prosta mesta za vedno nove žrtve komunističnih tiranov. Saj se ni dolgo, ko so listi poročali o tisočih teh nesrečnežev, ki so umrli v zadnjem času!

Kako se vrši prisilno delo v lesovih? Po poročilih ubežnikov se dela po trojkah, to je tri osebe skupaj. Taki trojki se naloži dnevno delo: gotovo število dreves (okrog 105) podreti, odsekati veje in jih zložiti na kupe. Redko se zgodi, da trojka izvrši naloženo dnevno delo. In ako ga po dnevi ne izvrši, se delo raztegne na noč. In drugi dan se zopet začne novo delo in tako gre dalje naprej. Ker ni vprežne živine, da bi vlačila bruna, vlačijo in valé ista k prisilnemu delu obsojeni ljudje. »Kone moramo krmiti, a teh dvonogih goved ne znamo, kam bi jih dejali, če bi ne bilo tega dela v gozdovih,« se je izrazil nek nadzornik, ki vodi ta dela.

Kazni, ki so jih izmislili čekisti za navidezne krivce pri delu, presegajo vsako domišljijo. Najbolj navadna kazen je pretepanje s palicami, druga je v tem, da ubogo žrtev slečejo in jo po noči privežejo k drevesu. Ako kak kaznjenc zopet stori novo krivdo, ga popolnoma slečejo in ga za celo noč zapro v hladno ječo, kjer z vodo polijejo tla. In še eno kazen so izmislili rdeči trinogi. Obsojenec mora do vratu v vodi vleči po vodi hlode in jih nazadnje privleči do brega. To delo nadzorujejo

posebni čekisti v čolnih. Ako nesrečnež ne dela po volji čekistov, ga takoj udarijo z bičem po glavi ali po licu.

Tako se seka in spravlja sovjetski les, zato ima lahko tako nizko ceno, ker je trud delavcev brezplačen. Amerika je prepovedala uvoz ruskega lesa, »krščanska Evropa« pa seveda kupuje ta les in je tako kriva, da bodo še nove čete ruskih kmetov izgubila zdravje in življenje pri napornem prisilnem delu. In še nekaj! Socijaldemokrati in komunisti zahtevajo navadno povsod osem- ali sedemurno dnevno delo. Kako opravičujejo ti »človekoljubi« svoje ruske somišljenike, ki pri slabi hrani in napornem prisilnem delu cel dan in še v noč mučijo svoje delavske žrtve? O tem ne bomo dobili odgovora. A. K.

*

Spuhlja pri Ptujju. Ustanovili smo si novo Prosvetno društvo, čegar pravila so bila rešena od banske uprave v Ljubljani dne 26. avgusta 1930. Občni zbor se je vršil dne 25. januarja 1931. Ustanovili smo tudi kolesarski odsek za Spuhljo in okolico pod okriljem našega Prosvetnega društva, kateremu načeljuje Josip Bolcar, pos. sin iz Spuhlja. Kolesarski odsek ima nalogo, da naše fante in dekleta odvrača od slabe družbe, od gostilne in kar je največja poguba tukajšnje mladine, od plesa. Fantje in dekleta, pridružite se našemu novoustanovljenemu kolesarskemu odseku, da bomo skupno poleteli na izlete ter se bomo skupno veselili v poštenih družbi.

Ljutomer. Tukajšnje prosvetno društvo priredi na praznik sv. Jožeta, dne 19. marca tega leta popoldne v Katoliškem domu tombolo. Glavni dobiček je vreča moke. Vseh lepih dobitkov pa je nad 250. Cena tombolski karti samo 2 Din. K mnogostevilni udeležbi vabi odbor.

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru vprizori sedaj v postnem času ob nedeljah, dne 15., 22. in 29. marca v Katoliškem domu

ob pol 4. uri popoldne krasno zgodovinsko igro v 4. dejanjih iz časa Neronovega preganjanja kristjanov »Quo vadis?« (Kam greš?). To je dramatisacija znanega romana poljskega pisatelja Henrika Sinkijeviča. Igra je gotovo ena izmed najlepših rimskih iger in si jo je vredno ogledati. Na odru nastopi nad 50 oseb. Vjudno vabimo vse domačine in tudi druge iz bližnje in daljnje sosesčine. Predstava traja od pol štirih do pol osmih zvečer. Dne 15. marca je predstava za domačine, dne 22. in 29. marca pa za goste, ki pridejo od blizu in od daleč.

Dramlje. Tudi mi se gibljemo, ker nočemo zaostajati za drugimi. Igre prirejamo redno vsak mesec. Zadnje zelo ganljivo igro »Bele vrtnice« smo priredili na pustno nedeljo pod vodstvom g. Milka Saveli. Za prihodnji mesec pa se predvidevata kar dve: »Pri Brodnikovih« in »Domen«; vodi gđc. učiteljica Julka Kincl.

*

Knjige.

»Kvišku zdaj dežela vsa.« Pod tem naslovom je izšla knjižica, ki ji je predmet »beseda o katoliški akciji«. Z živahno in poljudno besedo tolmači razmere, ki danes vladajo v človeški družbi, pri posameznih narodih, osobito v naši domovini. V ta tok časa, v ta uživanju vdani, napol popoganzjeni svet je zaklical in kliče še vedno sv. Oče iz Rima: Katoliška akcija! Posebnost in bistvo te akcije je v tem, da za ohranitev vere in za uveljavljenje pravic vere in Cerkve v javnosti delajo ne samo duhovniki, ampak tudi lajiki (neduhovniki). Knjižica obširno odgovarja z ozirom na vse panoge zasebnega in javnega življenja na vlevažni vprašanji: Kako in kaj delati. Knjižica stane 20 Din ter se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

»Domači živinozdravnik« je naslov zelo obsežne, vsebinsko visoko vredne knjige, ki jo je v prav trpežni in okusni opremi izdala založba Umetne propagande in Ljubljani (odpravnštvo v Loki pri Zidanem mostu). Največje, najskrbnejše pažnje potrebno premoženje velikega ali malega gospodarja je njegova živina, kateri mora posvečati vso svojo skrb in paziti na njeno zdravje. Zato je z opravi-

še danes prav dobro ohranjen, na nižjem gričku in je zibelka zagorske junakinje ter mučenice Veronike Deseniške. Od Juračekov je lep pogled na gradišče, ki zre ter se smehlja po selu Desenič in mični okolici.

Roparski glavar ni povpraševal, kako in kaj je z gradičem na gričku, ampak je kresal kar peš od krčme navzdol, enkrat navkreber in že je bil v lepo ležečem Deseniču ter tudi pri sejmišču, kjer je bil šunder, dirindaj, krik ter vik, kakor bi barantali za konjska kljuseta sami cigani. Preril se je komaj skozi uhod, razrival kričečo množico in že bolj proti sredini se mu je nudil prizor, kateremu ni bil priča nikdar poprej. Kar groza ga je spreletela po hrbtu. V zemljo so bili zasajeni trije prav debeli koli eden za drugim in ob nje privezani trije guzajci za roke in noge, da se nobeden niti ganiti ni mogel. Vsak od mimoidočih je potegnil s palico po privezanem, koder je pač padlo. Priča tej ljudski osveti so bili orožniki in občinski pandur je še celo stražil kaznjence, da bi nobeden ne utekel. Kako žalost-

na prikazen so bili njegovi tovariši! Gologlavi, miloprosecih pogledov so prenašali molče neusmiljene udarce, ki so deževali nanje, sedaj redkeje, zopet bolj pogostoma, kakoršen je bil pač mimo se valeči promet. Moški so nastopali v ulogah vršilcev ljudske kazni; ženske pa so upile, zmerjale ter kazale s prsti na šibane z glasnimi opazkami: »Evo vas, gadine krajnske (Zagorci pravijo obmejnim Štajercem Krajnci), boste znali v drugič izmikati denar poštemim Hrvatom! Lepop, ki kakor cigan ne spada na pošter sejra!« Še le to psovanje je poučilo Guzaja o hrvatskem običaju, da kar narod sam sodi ter kaznuje pri svežem zločinu zasačene. Ako bodo morali stati tovariši privezani do večera vsak na svojem lesenem križu, potem: adijo majka zemlja in pozdravljena večnost! Treba jih je za vsako ceno rešiti, toda kako, ker je bilo razljutenih ter maščevanja željnih hrvatskih batinašev kakor listja in trave. Ko je prehodil z največjo težavo sejmišče, ki je bilo natrpano živine ter raznolikega

Mostin, moštova esenca za napravo zdrave domače pijače se dobi v drogeriji Kanc-Wolfram, Maribor, Slovenska ulica. 379

Cepljene vinske trte nudi I. trsničarska zadruga v Sloveniji, pošta Juršinci pri Ptujju, žel. postaja Moškajnci. Trte so vskladiščene pri načelniku Jan. Šegula v Hlaponcih, kjer se tudi dobijo sadna drevesa, posebno bobovec. Za trte zahtevajte cenik, ki je brezplačno na razpolago. Kratak naslov za pismo: Trsničarska zadruga, p. Juršinci. 303

Inserirajte!

ženim veseljem pozdraviti izdajo tega velikega svetovalca pri obolenju in ponesrečenju domačih živali tem bolj, ker je to najboljša in najbolj obsežna tovrstna knjiga sedanosti. Njena poučna in lahko umljiva vsebina je spremljana s stotinami krasnih slik, ima posebni oddelek, ki razpravlja o pripravi domačih zdravil s pomočjo znanih zdravilnih zelišč, svetuje, kako se razne bolezni razpoznajo in kako se jih obvaruje. Koristila bode vsakemu, tudi najmanjšemu kmetovalcu in se mu bo izplačala mnogokrat. Priporočamo jo in opozarjamo na zadnjo stran t. l., na kateri so navedene tudi ugodnosti, ki jih nudi založba našim čitateljem pri nakupu te zanimive knjige.

*

Starši vrgli sina v peč.

V vasi na Poljskem v bližini Krotosina se je zgodil pred kratkim grozen slučaj. Starši so sežgali pomotoma v peči lastnega sina. Posameznosti tega slučaja bi se glasile kakor pravljica, ako bi njihove istinitosti ne potrjevale izjave oblasti.

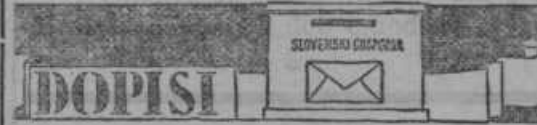
Nekega večera se je vračal kmet od sejma v spremstvu sina. Sin je imel pri sebi v žepu 300 poljskih zlotov. Med potjo so napadli tollovaji voz, na katerem sta se vračala oba sejmarija. Očeta so ubili, sinu se je pa posrečil pobeg. Oteti je pribežal ves razburjen v sosedno vas, kjer je gospodarila njegova teta. Gospodinja je poslušala strašen nečakov doživljanj čisto mirno, mu je obljubila, da bo poklicala na pomoč drugi dan orožnike in je pripravila ležišče preplašenemu poleg lastnega sina. Begunca je bil strah tako prevzel, da ni mogel spati. Slišal je, kako se je vrnil tetin mož ter jej povedoval, da se je roparski napad izjavil, ker denarja umorjeni ni imel pri sebi. Žena mu je odgovorila potihoma, da se je zatekel pobegli sin k njim in mora že imeti on denar. Oba zakonca sta se prestrčila, da bi ne izdal rešeni nečak napada. Po kratkem posvetovanju sta se podala mož in žena potihoma k ležišču obeh mladeničev, sta zagrabila v temi in v razburjeni nerazsodnosti kar

Družinsko pratiko

za tekoče leto še dobite v trgovinah papirja in tobačnih trafikah v Mariboru, ako si še niste nabavili iste do sedaj. 426

onoga, ki jima je bil najbolj pri rokah in sta ga pognala v gorečo peč. Zgorel je lastni sin, nečak je bil slišal njun pogovor in je še pravočasno zamenjal prvotno mu odkazano ležišče.

*

Št. Petar pri Mariboru. Doba vinotočev se je že pričela. Prvi ga je otvoril vinogradnik Knuplež Ivan na Vodolah. Sledili mu bodo pa še drugi, če ne bo kupcev za priznano in dobro šentpetersko kapljico. — Občinski proračun za leto 1931, kakor ga je sklenil občinski odbor, je kralj. banska uprava odobrila. — Kaučičev dom v Metavi je dobil novega gospodarja, in sicer Vidmar Janeza. Da bi dobro gospodaril in se zadovoljen med nami počutil!

Razvanje pri Mariboru. Občinski proračun, kakor ga je sklenil občinski odbor, je banska uprava odobrila. Občinske doklade na direktne davke znašajo 50%, na državno trošarino istotako 50%. — K novoustanovljeni podružnici kmetijski družbe je pristopilo že 38 kmetovalcev. — Občinski odbor je v svoji seji soglasno sklenil zaprositi šolsko oblast, da se uvede na naši šoli nedeljen pouk, ker je to splošna želja in zahteva občanov. — Umetnega gnojila »Nitrofoskale« so si tukajšnji kmetovalci naročili nad 8000 kg.

Kamnica pri Mariboru. V pondeljek, dne 2. marca je bila dolga, dolga procesija od Hauptmanovega doma po zelo strmem, z vinsko trto obraščenem hribu proti Sv. Urbanu, kjer smo položili Stankota tik cerkve v hladni grob. Iz stolpa Sv. Urbana so se oglašali zvonovi, a pri hribu je glasno donela vroča

molitev pogrebcev in Stankotovih prijateljev k Bogu... Po sv. maši je domači g. župnik in prijatelj pokojnikov s prižnice govoril slovo umrlemu, ki je vse navzoče globoko ganilo in pretreslo. Vse je plakalo. »Tako zgodaj si nas zapustil...« Te besede so nas žgale vse, kakor ožarjeno jeklo. Ko so spuščali rakev v grob, so tudi krepki možje zajokali. Turobno je donela molitev z obrednimi besedami mons. Vrežeta in zadnja pesem »Vigred se povrne«. Z Bogom zlati, dobri Stanko! Naj Ti bo zemljica pri Sv. Urbanu lahka! Prijatelji, ko dospete k Sv. Urbanu, poiščite grob Hauptmana in spomnite se ga v molitvi...

Brezno. God sv. Gregorja se obhaja v četrtek dne 12. marca. Gregorjeva nedelja pa je po godu dne 15. marca. Toliko v vednost romarjem in kramarjem.

Jarenina. Šuntner umrl, prvi hip zdelo se je nemogoče. Saj njemu prijatelju bele smrti bo ista vendar prizanesla. Pa po kratki bolezni je 81letnemu starčku upihnila luč življenja. Šuntner, jareninski grobar, znan daleč na okrog, počiva tam na božji njivi, kjer je deloval nad 50 let. Gotovo nad 3000 Jareninčanov je položil k večnemu počitku. Še pred kratkim smo se čudili njegovi krepki naravi, v najslabšem vremenu je še izkopal dva sveža grobova, a enega ni več zakopal, poprej so zagrebli njega. Šuntner, mnogo dobrega si ti storil v življenju, veliko si molil zlasti v cerkvi in pri mrličih, poleg tega pa si tudi rad bil vesel. Še kot zlati ženin si na zlati gostiji mladeniško zavriskal. Marsikateremu si obljubil, kje ga boš zagrebel, a povsem ti ni bilo usojeno, ker na stotine še preostalih te je spremljalo na tvoji zadnji poti. Dragi Šuntner, počivaj v miru! — Istočasno je bila pokopana prava mučenica Terezija Donko. Prestrašno je bilo njeno trpljenje. Nad 15 mesecev je sključeno sedela v postelji ter gledala, kako ostudni črvi pri živem telesu godajo njeno meso. Pa ker je veliko trpela, je, upajmo, tudi veliko dosegla. Blag ji spomin!

Sv. Kunigunda na Pohorju. Z veselim srcem sem vzel pero v roke in zapisal te vrstice v zahvalo, da nas še ni podsipala burja s snegom. Poglejmo tudi, dragi čitatelji, kako smo se kaj ženili pri nas. V zakonski jarem se jih je vpreglo letošnji predpust kar deset parov. Bog daj, da bi zadovoljno vozili črez to viharno življenje ter srečno prijadrali v pristanišče večnosti. Sedaj v postnem času smo

Gamsov čop

(Gamsbari) krasni eksemplari. Gar. pristna antilopska dlaka, temna, polna, mehko mahedrava, z lepim belim robom, 16 cm dolga dlaka, stane s okrašenim tulcem samo 40 Din, posebno lep eksemplar s posrebrnim skupaj samo 70 Din, dvojnomočna, 18 cm dolga dlaka s tulcem in grandlom 100 Din, razpošilja po poštenu, povzetju vezalnice kožnih brad.

H. Fenchel, Wien IX. Neudorfstr. 68/10.

naroda križ in kraž, je zbral neopaženo osem tovarišev, ki so zrl vanj obupano po odpomoč, sicer bodo zapustili prvič ter zadnjič to prokletu Zagorje brez trohice plena, pač pa s tremi mučeniškimi mrličji. Glavar jih je podučil, da s tatvino ter ropom danes ne bo nič, ker je obdano sejmišče krog in krog od najbolj živahnega prometa in Hrvat je preveč pazljiv na svoj žep. Edina odpomoč, da otmejo tovariše gotove smrti, je ta, da dvigne osmerica bolj proti zgorajnemu vrhu sejma larmo in navidezen pretep ter krič kar med seboj. Celo središče se bo osredotočilo krog mesta prepira ter pretepa. Trenutke splošnega zanimanja na čisto drugem koncu bo izrabil že on sam v to, da bo prerezal vezi onim trem obkolih in eden od njih jih mora odvesti navzdol iz vasi proti Juračekom, neopaženo na njegov voz in hajdi proti meji — Sotli in preko.

Tolovaji so bili poslušni učenci, ki so izvršili takoj nasvet ter povelje glavarjevo.

Čisto na drugem koncu je buknil krik, kletvice, videti je bilo neusmiljeno mahanje s pali-

cami — običajna slika po zagorskih sejmiškadar uhvatijo uzmoviča pri nepoštenem poslu. Sejmarski hrvatski kumeki so začeli kakor elektrizirani migati z ušesi, vsak je dvignil palico, oprijel tesneje torbo in najurnejših korakov proti onemu koncu, odkoder je podžigala vročekrvneželarma. Moškimi so sledile ženske in tem še kaznjence stražeči pandur z žandarji, saj se jim je obetala nova žrtev za kolec, vrv in batino. Par minut — prostor krog treh po ljudskem pravu obsojenih je bil prazen in Guzaj je imel lahko in neopaženo rešilno delo. Ko so izginili z zadnjimi močmi od kolcev odrezani guzajci, se je že pomikala galama ob vrhu sejmišča po selu navzdol in že je bilo videti, kako so bežali moški z jerihonskim krikom na vse strani, eden je psoval drugega in mu grozil z batinaškim obračunom. Vse je vpilo iz polnih grl, se je rilo, grozilo, klelo, mahalo s palicami, a nikdo ni znal, za kaj da gre, kedo je uzmovič, lopov in ona prokleta gadenakukavica, ki spada na kol pred ljudsko sodbo!

(Dalje prih.)